

FÖRFATTNINGSSAMLING**Flik 6.49**

Antaget av socialnämnden 2019-10-07, § 137
Gäller från och med 2019-10-07.

Riktlinjer för Riksfärdtjänst

Bakgrund

Regler kring riksfärdtjänst finns i Lag om riksfärdtjänst (1997:735). En riktlinje behövs som komplement till denna för att klargöra hur regler kring riksfärdtjänst ska tillämpas i Vingåkers kommun.

Syfte

Syftet med riktlinjen är att den ska vara ett stöd vid handläggningen av ärenden som rör riksfärdtjänst, för att främja rättssäkerhet och likabedömning. Den kan inte inskränka på något som regleras i lag om riksfärdtjänst, utan ska klargöra hur lagen ska tillämpas utifrån förutsättningarna i Vingåkers kommun. Beslut om riksfärdtjänst fattas alltid efter en individuell prövning.

Allmänt om riksfärdtjänst

Riksfärdtjänst regleras genom Lag om riksfärdtjänst (1997:735) och är endast avsedd för personer med grava eller omfattande funktionsnedsättningar, med en varaktighet om minst 6 månader och som till följd av dessa måste resa på ett dyrare sätt än andra. Riksfärdtjänst får inte nyttjas inom Vingåkers kommuns färdtjänstområde.

Tillgång till riksfärdtjänst får man efter ansökan och när beslut har tagits om detta. Ett beslut om riksfärdtjänst som helt eller delvis går den sökande emot kan överklagas till Förvaltningsrätten.

Den som ansöker om riksfärdtjänst behöver inte vara färdtjänstberättigad.

Grunder för riksfärdtjänst

För att ha rätt till riksfärdtjänst måste funktionsnedsättningen bedömas vara av bestående minst i 6 månader, och ska på begäran kunna styrkas. Möjlighet att resa med allmänna kommunikationer prövas alltid i första hand.

Tillstånd till riksfärdtjänst ges om:

1. Resan till följd av den sökandes funktionsnedsättning inte till normala resekostnader kan göras med allmänna kommunikationer eller inte göras utan ledsagare
2. Ändamålet med resan är rekreation eller fritidsverksamhet eller någon annan enskild angelägenhet.
3. Resan görs inom Sverige från en kommun till en annan utanför kommunens färdtjänstområde.
4. Resan görs med taxi, ett för ändamålet särskilt anpassat fordon eller med allmänna kommunikationer tillsammans med ledsagare.
5. Resan inte av någon annan anledning bekostas av det allmänna.

Riksfärdtjänstillstånd

Tillstånd till riksfärdtjänst kan beviljas personer folkbokförda i Vingåkers kommun. Tillståndet får meddelas för visst antal resor och/eller viss tid. Tillståndet kan inte ges för resor som redan genomförts. Beviljande av tillstånd ska ske med hänsyn till sökandes funktionsnedsättning.

Beslut om generellt tillstånd kan beviljas om särskilda skäl föreligger ex. vid återkommande resor till närstående.

Beviljat tillstånd för viss tid (generellt tillstånd) kan återkallas om:

1. Förutsättningarna för tillståndet inte längre finns.
2. Ändrade förhållanden som medför att tillståndets villkor bör ändras eller förhållanden som inte tidigare varit kända.
3. Tillståndshavaren gjort sig skyldig till överträdelse av gällande regler.

Barn

Om sökande är under 18 år skall prövning göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionsnedsättning. Riksfärdtjänstresa kan beviljas till barn under 18 år om resan till följd av funktionshindret måste genomföras på ett särskilt kostsamt sätt.

Färdsätt

Riksfärdtjänstresor sker i första hand med allmänna kommunikationer tillsammans med ledsagare. I andra hand personbil eller ett för ändamålet särskilt anpassat fordon, till exempel specialfordon, om individen på grund av sin funktionsnedsättning inte kan åka med allmänna kommunikationer. Kommunen beslutar om färdsätt med beaktande av resenärens funktionsnedsättning och övriga omständigheter.

Billigaste färdsätt ska användas vilket innebär följande:

1. I första hand används allmänna kommunikationer, det vill säga tåg, buss, båt eller flyg där så är möjligt med hänsyn till resenärens funktionshinder.
2. I andra hand används allmänna kommunikationer i kombination med specialfordon eller personbil.
3. I tredje hand används specialfordon eller personbil som huvudfärdmedel.

Annan prioritering kan göras om resan därigenom blir billigare. Samåkning med anpassade fordon tillämpas. Ersättning för resor med hyrbil eller privatbil medges inte.

Resor

Ansökan om riksfärdtjänst ska göras skriftligt hos kommunens färdtjänsthandläggare senast 3 veckor före resans genomförande. Ansökan om resor vid storhelger som jul, nyår samt påsk måste ansökan inkomma minst 5–6 veckor före resans påbörjande eftersom tillgången av transportmedel är begränsade och lätt blir fullbokade.

Beviljad riksfärdtjänstresa bokas av färdtjänsthandläggaren hos entreprenören för riksfärdtjänst. Resa med taxi skall beställas minst 5 dagar innan resdag. Resa med tåg och flyg skall beställas minst 10 dagar innan resdag.

Vid beslut om generella resor med taxi eller specialfordon beställer resenären själv sin resa minst 5 dagar innan resan hos entreprenören som utför riksfärdtjänstresor åt kommunen.

Resa med riksfärdtjänst ska göras inom Sverige och får inte till sin helhet ske inom kommunens färdtjänstområde.

Samordning av resor med personbil och specialfordon sker regelmässigt där det är möjligt. Detta innebär att resenären får samåka på hela eller delar av sträckan. I speciella fall kan kommunen besluta om ensamåkning. Avsteg från reglerna kan göras med hänsyn till resenärens funktionsnedsättning och ändamålet för resan.

Vid resor med allmänna kommunikationer ska billigaste resealternativet användas i så stor utsträckning som möjligt med hänsyn till funktionsnedsättningen och resans ändamål.

Avbeställning av resa

Avbeställning av resa ska göras senast dagen före avresan hos handläggaren och entreprenören/beställningscentralen. Vid sen ombokning/avbeställning som inte beror på sjukdom kan hela eller delar av kostnaden för resan debiteras resenären.

För allmänna kommunikationer gäller trafikbolagets bestämmelser.

Ledsagare

Vid en del riksfärdtjänstresor kan ledsagare behöva följa med. Ledsagaren ska vara minst 18 år och måste stiga på och av på samma plats som den riksfärdtjänstberättigade. Ledsagaren ska kunna ge den riksfärdtjänstberättigade den hjälp han eller hon behöver under resan. Kommunen betalar resan för ledsagare under förutsättning att detta anses nödvändigt för resans genomförande. Fram- och återresa för ledsagare kan beviljas om omständigheterna så kräver. Om ledsagare återvänder tidigare än den riksfärdtjänstberättigade används billigaste färd sätt.

Medresenär

Person som inte är ledsagare men som önskar följa med på resan kallas medresenär. Vid resa med enbart allmänna kommunikationer betalar medresenär hela sin faktiska reskostnad. Vid resa med taxi eller specialfordon betalar medresenär en avgift som är lika stor som egenavgiften för den som beviljats riksfärdtjänst. Vid kombinerad resa taxi/specialfordon och allmänna kommunikationer betalar medresenären faktisk kostnad för allmänna kommunikationer och egenavgift för sammanlagda sträckan taxi/specialfordon enligt förordningen om egenavgifter till riksfärdtjänst. Barn som är under 15 år åker med gratis som medresenär.

Bagage och hjälpmedel

Bagage får medföras i den mängd som respektive trafikföretag stadgar. För resa med personbil får normalt bagage medföras. Som normalt bagage räknas två väskor per resenär (max 20 kg totalt). Där utöver får de hjälpmedel som är nödvändiga för själva resans genomförande i fordonet alltid medföras.

Personligt föreskrivna hjälpmedel, som inte kan lånas eller hyras på resmålet får i rimlig omfattning tas med. Intyg från föreskrivare om behovet av skrymmande hjälpmedel kan krävas i tveksamma fall.

Större och skrymmande hjälpmedel kan i vissa fall behöva skickas någon dag före avresan. Transport av skrymmande hjälpmedel får resenären själv ombesörja.

Ledsagare/medresenär ska själv kunna ta hand om sitt bagage.

Ledarhund

Ledarhund, signalhund och servicehund får medföras utan kostnad. Den riksfärdtjänstberättigade ansvarar för att djuret kan transporteras på ett trafiksäkert sätt som med sele eller liknande.

Vid resor med allmänna kommunikationer får djur medföras enligt trafikföretagets anvisningar.

Egenavgifter

Vid resa med riksfärdtjänst betalar resenären en viss avgift, den så kallade egenavgiften. Egenavgiftens storlek ska motsvara normala reskostnader med allmänna färdmedel som 2:a klass tåg och beräknas efter vägavståndet i kilometer. Resenärer under 26 år och studerande som innehar:

- CSN-kortet
- Mecenatskortet
- Studentkortet

Ska betala 70 % av egenavgiften.

Vid resa med rikstjänstfordon och specialfordon och vid så kallade anslutningsresor betalar resenären sin egenavgift direkt till chauffören. Vid resa med tåg eller flyg skickar biljetter hem till resenären efter resa bokats av entreprenören för riksfärdtjänst.

Regeringen har meddelat föreskrifter om egenavgifter vilka regleras i förordningen (1993:1148), senast ändrad genom SFS 1997:782.

Vägavstånd i km	-25 år	26 år
0 – 100	73 kr	105 kr
101 – 125	91 kr	130 kr
126 – 150	115 kr	165 kr
151 – 175	136 kr	195 kr
176 – 200	154 kr	220 kr
201 – 225	178 kr	255 kr
226 – 250	192 kr	275 kr
251 – 275	210 kr	300 kr
276 – 300	224 kr	320 kr
301 – 350	259 kr	370 kr
351 – 400	294 kr	420 kr
401 – 450	318 kr	455 kr
451 – 500	336 kr	480 kr
501 – 600	374 kr	535 kr
601 – 750	420 kr	600 kr
751 – 1000	458 kr	655 kr
1001 – 1250	476 kr	680 kr
1251 – 1500	490 kr	700 kr
1501 – där över	528 kr	755 kr